

MEDYA TAKİP DOSYASI

22 Kasım 2024 Cuma

İÇİNDEKİLER

HOUSEHOLDS SOLELY POWERED BY WIND AND SOLAR ENERGY.....	3
AZERBAYCAN VE TÜRKİYE YEŞİL ENERJİ İÇİN HAREKETE GEÇİYO.....	4
İSTANBUL DA BÖLGESEL ENERJİ ZİRVESİ.....	5
KÖMÜRDEN ÇIKIŞ İÇİN 5.7 TRİLYON \$ GEREK.....	6
NET SIFIR YOLU YOKUŞLU MALİYET ARTTI.....	8
YENİLENEBİLİR HEDEFİNDE 16 ÖNCELİK VURGUSU.....	9

Türkiye, which ranks fifth in Europe and 11th in the world in terms of installed renewable energy, increased its solar capacity to 19,000 MW.

Households solely powered by wind and solar energy

ANKARA

Electricity needs of all households in Türkiye are met with the electricity generated only from wind and solar power plants, Energy Minister Alparslan Bayraktar has said.

The installed capacity of solar energy in Türkiye, which ranks among the top 11 in the world and fifth in Europe in terms of installed capacity of renewable energy, increased to 19,005 megawatts, taking a 16.6 percent share from the total installed capacity, according to a statement from the Energy Ministry.

In the first 10 months of the year, a total of 289.4 million megawatt hours of electricity was generated.

Electricity generation from domestic sources reached 61.7 percent with 178.5 million megawatt hours, up from 57.1

percent in the same period of last year, this rate was 57.1 percent.

The share of solar energy in total installed capacity, which was recorded as 10.5 percent in October last year, increased to 16.6 percent as of the end of October.

The country's electricity demand has increased by an average of 4.4 percent per year over the last 20 years and has now reached 335 million megawatt hours, said Bayraktar.

Installed wind and solar power has reached 31,000 megawatts, he noted.

Türkiye aims to increase installed wind and solar capacity to 120,000 megawatts (MW) by 2035, requiring a nearly \$80 billion investment.

Electricity consumption is forecast to reach 380.2 TWh in 2025, 455.3 TWh in 2030 and 510.5 TWh in 2035.

Azerbaycan ve Türkiye yeşil enerji için harekete geçiyor

Azerbaycan Enerji Bakanı Perviz Şahbazov, Türkiye ile yeşil enerji alanındaki iş birliğini daha da güçlendireceklerini belirterek, bu alandaki ortak projelerin gelecekteki enerji stratejilerinin merkezinde yer alacağını vurguladı. Şahbazov, Bakü'deki COP29 konferansında yaptığı açıklamada, Türkiye ile Azerbaycan'ın enerji alanındaki güçlü iş birliğinin, özellikle yenilenebilir enerji ve yeşil dönüşüm projeleriyle daha da pekişeceğini ifade etti. Şahbazov, "Yeşil ener-

ji alanındaki iş birliğimizde hiçbir ülke ile bu kadar derin bir ilişkimiz yok ve bu iş birliğini daha da geliştirerek sürdüreceğiz," dedi. Azerbaycan'ın COP29'daki önerileri, küresel enerji dönüşümüne katkı sağlamak amacıyla büyük bir önem taşıyor. Bakan Şahbazov, enerji depolama kapasitesinin artırılması, elektrik şebekelerinin güçlendirilmesi ve hidrojen teknolojilerinin geliştirilmesi gibi konularda uluslararası standartların belirlenmesinin önemine dikkat çekti.

İstanbul'da bölgesel enerji zirvesi

İstanbul Energy Forum 2024, enerji sektöründeki küresel gelişmeleri ve işbirliği fırsatlarını tartışmak amacıyla önemli bir platform oluşturacak. Katılımcılar, “Dirençli Bir Gelecek için Zorluklar ve Fırsatlar” oturumunda, enerji arz güvenliği, bölgesel işbirlikleri ve enerji dönüşümüne dair yeni teknolojilerin etkilerini ele alacak. Ayrıca, “Gaz Güvenliğinin Yeni Dinamikleri: Bölgesel Perspektifler” başlıklı oturumda, Türkiye'nin doğal gaz arz güvenliğindeki rolü ve stratejik önemi vurgulanacak.

Forum, enerji sektöründe karşılaşılan zorlukları aşmak ve sürdürülebilir bir geleceğe doğru adım atmak için kritik bir fırsat sunuyor. Etkinlik boyunca yapılacak oturumlar, sektördeki finansal ve teknolojik dönüşümle ilgili beklentiler ve öncelikler üzerine derinlemesine tartışmalar yapılacak. Ayrıca, “Enerji Dönüşümünün Finansmanı” oturumunda, enerji projelerinin finansal boyutları ele alınarak, gelecekteki yatırımlar için gerekli stratejiler belirlenecek.

İstanbul Energy Forum, “Ortak Gelecek, Ortak Hedefler” ana temasıyla yarın başlayacak. Farklı ülkelerden enerji bakanları, yerli ve yabancı sivil toplum örgütü, uluslararası kuruluş temsilcileri, akademisyenler, medya mensupları ve iş dünün-

yasının önde gelen isimlerinin katılımıyla gerçekleşecek forumda katılımcılar küresel düzeyde diyalog imkanı yakalayacak. Forumun ana oturum konuşmaları, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, AA Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Serdar Karagöz tarafından yapılacak.

Bakan Bayraktar moderatörlüğündeki “Dirençli Bir Gelecek için Zorluklar ve Fırsatlar” başlıklı Bakanlar Oturumu'nda, Azerbaycan Enerji Bakanı Parviz Shahbazov, Bulgaristan Enerji Bakanı Vladimir Malinov, Macaristan Dışişleri ve Ticaret Bakanı Peter Szijjarto, Moldova Enerji Bakanı Victor Parlicov, Libya Petrol ve Gaz Bakanı Khalifa Abdulsadek, Sırbistan Enerji ve Maden Bakanı Dubravka Djedovic Handanovic ile Özbekistan Enerji Bakanı Jurabek Mirzamahmudov konuşmacı olarak yer alacak. Enerji dönüşümüne dair birçok farklı başlığın ele alınacağı forumda, “Akıllı Enerji Dönüşümünde Yeni Teknolojiler ve Yakıtlar için Beklentiler”, “Enerji Dönüşümünün Finansmanı: Beklentiler ve Öncelikler” gibi oturumlar da gerçekleştirilecek. Forumun son bölümünde ise Anadolu Ajansı Teşekkür ve Değerlendirme Toplantısı yapılacak.

—□ The Economist □—

Kömürden çıkış için 5.7 trilyon \$ gerek

Tüm dünyadaki kömür santrallerinin kapatılması durumunda yatırımcılarına ödenmesi gereken tutar 5.7 trilyon dolar, yani 1 ton karbon emisyonundan kurtulmak sadece 34 dolara mal olacak. Oysa atmosfere bir kez çıkan karbon emisyonunu geri çekmek için ton başına 600 doları aşan miktarda harcama yapmak gerekiyor. **32'de**

The Economist

Kömürü hemen şimdi bırakmak kaçça patlar?

The Economist kömür santrallerini kapatmanın maliyetini hesapladı. Santral kapatıp her bir ton karbondioksit emisyonundan kurtulmak için gereken meblağ sadece 34 dolar. Kıyaslamak gerekirse, havayolu şirketlerinin yolculara uyguladığı ortalama karbon telifisinin ton başı fiyatı 85 dolar

1882 yılında Londra 57 Holborn Viyadüğü'nde bulunan Edison Electric Light Company tarihte ilk kez elektrik üretmek için kömürlü çalışan buhar makinesi kullandı. Jumbo adındaki 125 beygirlik (93 kilowatt) jeneratör yaklaşık bin sokak lambasına enerji sağlıyordu. Girişim maalesef

yatırımcıların beklentilerini karşılamadı ve gazdan daha pahalıya mal olduğu için dört yıl sonra kapandı. Ama ilk adım atılmıştı.

Bugün dünyanın kömürlü elektrik üretim kapasitesi 27 milyon kat daha fazla. 7 bin 120 santralde toplam 2 bin 470 gigawatt elektrik üretiliyor. 1882'den bu yana toplam kömür emisyonu 800 milyar tonu buluyor. Bugün dünyanın 1882'dekine kıyasla yaklaşık 1.2 derece daha sıcak olmasındaki en büyük faktör bu. Söz konusu kömürün çoğu elektrik üretmek için yakıldı. Günümüzdeki santraller yılda yaklaşık 12 milyar ton üretiliyor.

Santraller hâlâ ayakta çünkü Holborn Viyadüğü'nde ilk tesisin yapamadığını yapıp yatırımcılara para kazandırıyorlar. Bu yüzden biz de santralleri kapatıp yatırımcılara bu geliri doğrudan iade etmenin ne kadar mal olacağını hesapladık.

Bu işlem için her santralin yerini, bundan sonrası için öngörülen çalışma

örünü, üretim kapasitesini, o kapasitenin ilgili ülkedeki santrallerin ortalama kullanımına oranını ve belirlenen kapasitede faaliyet göstermesi halinde beklenen emisyonu dikkate aldık. Buradan hareketle her santral için bir değer belirledik ve faal olduğu süre boyunca yol açması beklenen emisyon miktarını hesapladık.

Nasıl hesapladık?

Bazı basitleştirici varsayımlarda da bulduk. Rystad Energy adlı danışmanlık firmasının tahminlerinden hareketle bölgelere göre üretilen GW başına harcanan dolar üzerinden olası sermaye harcamalarını hesapladık. Sermaye sahiplerine bir bir tazminat verileceğini, yani yatırımcıların her dolarını iade edileceğini varsaydık. Mevcut santrallerin beklenen ömürlerine göre yıllık olarak hesaplanmış maliyetlerini de dahil ettik.

Yakılan kömür ve dolayısıyla ortaya çıkan karbondioksit için "kapasite faktörlerini" kullandık. Santralin fiilen kullanılan nominal kapasite oranına karşılık gelen bu rakamı 2022-23 döneminde ilgili ülkelerdeki bildirilen kapasite faktörleri üzerinden hesapladık.

İklim için önemli olan, emisyonların

hızı değil kümülatif toplamı. Bu da geçmişteki emisyonların yenilerden daha kötü olduğu anlamına geliyor. Bu etkeni hesaba katmak için karbondioksit atmosferi terk etme hızını gösteren Bern karbon döngüsü modelini kullandık. Neticede emisyonları "ısınma potansiyeli" cinsinden gösterebildik. Başka bir deyişle 2064 yılı geldiğinde atmosferde kaç megaton karbondioksit bulunacağını yıl sayısıyla garparak bulduk.

Kapasite faktörlerinin sabit kalacağı varsayımının doğru olmadığını ortada. Global Energy Monitor tarafından sağlanan veri tabanımızın eldeki en iyi seçeneğe olduğuna inansak da eksikleri olabileceğini biliyoruz.

Santrallere yatırım yaparın bir bir iadeden daha fazlasını bekleyeceğine de muhakkak. Paralarını ikiye katlamayı bekliyorlarsa kömürü bitirmenin toplam maliyeti de iki katına çıkacak demektir. Ama o senaryoda bile 1 ton karbondioksit emisyonundan kurtulmak için gereken meblağ sadece 34 dolar. Kıyaslamak gerekirse, havayolu şirketlerinin yolculara uyguladığı ortalama karbon telifisinin ton başı fiyatı 85 dolar. Atmosfere bir kez girmiş bulunan emisyonu geri çıkarmak ise çok

daha maliyetli. Ton başı maliyeti 600 doları aşiyor.

Siyasi engeller de var

Elbette kömür enerjisinden bir çırpıda vazgeçmek yakın gelecek için gerçekçi bir hedef değil. İşin ekonomi tarafında, yatırımcılara paralarını geri vermek için 5.7 trilyon dolar toplamak yeterince zor. Siyasi tarafı daha da sorunlu. Milliyarlarca doları çoğu zaman sahibi bile belli olmayan Çinli kuruluşlara aktarmak gerekecek. Bazı durumlarda verilen paranın karşılığında belki bir santral bile olmayacak.

Ancak iklim değişikliğinin getirdiği sorunları boyutu düşünülünce hem hayal gücümüzü zorlamak hem de çözümlerin etkisine dair somut düşünceler ortaya koymak şart. Kömürden bugün vazgeçmenin yararları önümüzdeki yüzyıl ve devamında kendini hissettirecek. Bu sayede karbondioksit bugün ve yarın atmosfere gidip orada kalmasını önleyeceğiz. Dolayısıyla yüzyıllar boyunca gezegenimizi ısıtmayacak.

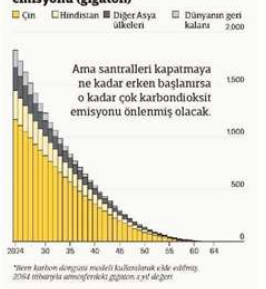
The Economist'ten alınmış, Oksijen tarafından çevrilecek lisanslı olarak yayımlanmıştır. Orijinal metne www.economist.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Bugün 7 bin 120 santralde toplam 2 bin 470 gigawatt elektrik üretiliyor. 1882'den bu yana toplam kömür emisyonu 800 milyar tonu buluyor. Bugün dünyanın 1882'dekine kıyasla yaklaşık 1.2 derece daha sıcak olmasındaki en büyük faktör bu

Tüm kömür santrallerini kapatmanın tahmini maliyeti (milyar dolar)

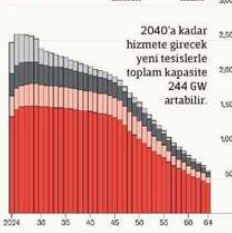
Önenecek tahmini karbondioksit emisyonu (gigaton)

Milyar dolar başına tasarruf edilecek tahmini karbondioksit miktarı (gigaton)

Mevcut ve planlanan kömür santrallerinin kapasitesi (gigawatt)

Milyar dolar başına tasarruf edilecek tahmini karbondioksit miktarı (gigaton)

Bes yılın biraz daha uzun bir süre içinde dünya, iklim eylemi konusundaki ilk büyük "kontrol noktasına" ulaşacak: Küresel ısınmanın yıkıcı etkilerinden kaçınmayı amaçlayan bir dizi yeşil hedefe ulaşmak için 2030, son tarih.

Hükümetler,

Wall Street, teknoloji devleri ve çevreyi kirleten büyük şirketler tarafından belirlenen bu hedefler, küresel ekonomiyi atmosferde biriken sera gazı miktarını nihayet azaltmaya başlayacak bir yola sokmayı amaçlıyor. Ancak, azalmak şöyle dursun, karbondioksit emisyonları geçen yıl yeniden rekor kırıldı. Bu, dünyanın 2050 yılına kadar net sıfıra ulaşmak için daha yokuşlu, çok daha maliyetli ve daha yıkıcı bir yolculuğa karşı karşıya olduğu anlamına geliyor.

ABD'de Donald Trump'ın yeniden seçilmesi de iyi bir haber değil. Beyaz Saray'daki ikinci dönemi 2029'a kadar sürecek olan Trump'ın, dünyanın en büyük ikinci kirleticisini mevcut hızdan daha hızlı bir şekilde karbonun arındırmaya yönlendirmesi pek olası görünmüyor. Aslında Trump, ülkenin geniş kapsamlı iklim politikalarının çoğunu geri alma ve küresel işbirliğinden çekilme vaadinde bulundu. Bunun sonuçları ABD'nin çok ötesine uzanacaktır.

Bloomberg Green tarafından yapılan özel bir analiz, net sıfıra giden yolda on yılın sonundaki kilometre taşlarına ulaşmak için birçok cepheye dramatik bir hızlanmanın gerekli olacağını ortaya koyuyor. İlerleme kaydedilen münferit cephe olsa da bunlar nadir istisnalar durumunda.

Dünyanın hedeflerin gerisinde kaldığı her yıl, milyonlarca insanı risk altına sokacak ve küresel ekonomik büyümeyi tehdit edecek daha aşırı hava olayları riskleri artıyor. Yakın zamanda yapılan bir değerlendirme, sıcaklıklardaki derecelik artışın dünyanın gayrisafi yurtiçi hasılasına yüzde 12'lik bir darbe vuracağını öngörüyor. Şirketleri ve hükümetleri iklim üzerindeki etkilerine ilişkin verileri açıklamaya zorlayan kar amaç gütmeyen bir kuruluş olan COP'nin CEO'su Sherry Madera "Bu hedefleri iskalessiz insanlar, gezegen, endüstriler ve ekonomiler üzerinde somut etkiler göreceğiz" diyor.

İste mevcut ilerlemenin önemli 2030 hedefleriyle nasıl eşleştiğine dair bir gerçeklik testi:

Üç kat daha yenilenebilir enerji gerek

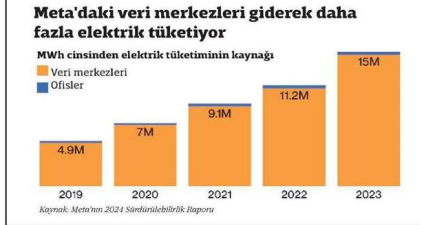
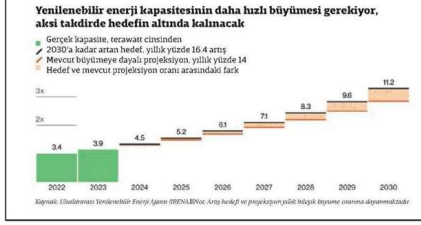
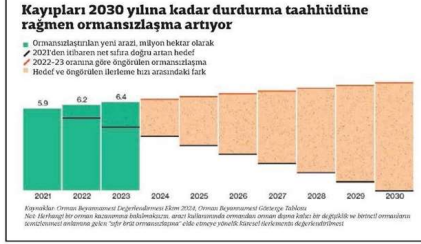
130'dan fazla ülke geçen yıl Dubai'de düzenlenen COP28'de 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji kullanımında üç katına çıkarılması konusunda anlaşta. Uluslararası Enerji Ajansı, 2010-2023 yılları arasında güneş enerjisi kapasitesinin yaklaşık 40 kat, rüzgar enerjisinin ise yaklaşık altı kat arttığını tahmin ediyor. Ancak Azerbaycan'da COP29 iklim zirvesi düzenlenirken, bu baş dönürücü hız bile dünyanın hedefine ulaşmasını sağlamak için yeterli değil.

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'na göre, 2023'te küresel olarak yaklaşık yarım terawatt yenilenebilir enerji eklendi, yani 2030 yılına kadar hala 7.3 TW kaldı. Bu da, geçen yılın sonunda 9TW'den biraz az olan dünyanın toplam mevcut elektrik üretim kapasitesinin yüzde 80'inden fazlasına eşdeğer temiz enerji kaynaklarının inşa edilmesini gerektirecek. BloombergNEF'e göre bunun gerçekleşmesi için, 2023'te 623 milyar dolar olan sektöre on yılın sonuna kadar yüzde yaklaşık 1 trilyon dolar aktarılması gerekecek.

Kritik tarihe çok yakın, hedeflerden uzağız

Net sıfır yolu yokuşlu maliyet arttı

Küresel ısınmaya karşı bir şans elde etmek için iklim ekonomilerin ve endüstrilerin 2030 yılına kadar önemli emisyon hedeflerine ulaşması gerekiyor. Bloomberg'in derinlemesine araştırmasına göre o noktadan çok uzaktalar...

Teknoloji devleri net sıfır görmeli

Dünyanın en büyük teknoloji şirketlerinin emisyonları agresif bir şekilde azaltma vaatleri yapıp zekann yükselişle altüst oluyor. - Alphabet Inc'in Google'ı ve Meta Platforms Inc'in 2030 yılına kadar net sıfıra ulaşma vaatleri de buna dahil.

Bill Gates ve diğerleri teknolojinin nihayetinde daha iyi çözümler sunacağına inanırken, enerji tüketen veri işleme kapasitesine duyulan ihtiyaç kısa vadede böyle bir ilerlemeyi geciktiriyor.

Google'ın emisyonları en son yıllık verilerde 2020'dekinden yaklaşık üçte iki daha yüksek. Meta ise yaklaşık yüzde 64'lük bir artış bildirdi. Facebook'un sahibinin küresel veri merkezlerinin elektrik tüketimi 2023'te üçte birden fazla artarak neredeyse 15 milyon megawatt saate ulaştı ve 2019'dan bu yana üç katına çıktı. Microsoft Corp. şirketinin karbon ayak izi 2020'den bu yana yüzde 40'tan fazla arttı.

Amazon.com Inc. son iki yıldır kirliliğin azaldığını bildirirken, şirket yenilenebilir enerji kredisi kullanımını konusunda yasal süreçlerle karşı karşıya kaldı. Ancak Apple, üretimde daha fazla temiz enerji kullanma ve geri dönüşümü iyileştirme çabalarının 2015'ten bu yana emisyonlarını yarıdan fazla

azalttığını söylüyor. Microsoft gibi teknoloji devleri de nükleer kapasitenin yeniden canlandırılması ve geliştirilmesi de dahil olmak üzere hızla daha fazla temiz enerji eklemeye çalışıyorlar.

Ormansızlaşma durmalı

Dünya ormanlarının yüzde 90'ından fazlasını oluşturan 130'dan fazla ülkenin liderleri 2021 yılında, 10 yılın sonuna kadar ormansızlaşmayı ve arazi bozulmasını durdurma ve tersine çevirme taahhüdünde bulundular.

Orman Deklarasyonu Değerlendirmesi'ne göre, 2023 yılında yaklaşık 6.4 milyon hektar orman kaybedildi. Bu rakam, dünyanın 2030 hedefine ulaşması için gereken orandan yüzde 45 daha fazla.

Oysa ormanlar her yıl milyarlarca ton karbondioksiti emerek iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir rol oynuyor. Aynı zamanda giderek daha savunmasız hale geliyorlar. Soya ve palmiye yağı gibi emtia yetiştirmek veya madencilik ev sahipliği yapmak için temizleniyor, kereste için kesiliyor ve yoğunlaşan orman yangınları nedeniyle yanıyor.

Dünyanın en büyük yağmur ormanlarına ev sahipliği yapan Brezilya'nın Amazon bölgesinde yaşayan 28 milyon insanın çoğu, genellikle ekin ekme için ormanın bazı bölümlerini yakan yoksul geçimlik çiftçilerden oluşuyor. Gübre

için paraları olmadığından, toprakları tükendiğinde yeni bir arazi arıyorlar.

Bu arada Avrupa Birliği kahve, kakao, soya ve sığır eti gibi ürünleri ihraç eden ülkelere daha katı ormansızlaşma karşı standartlar uygulayarak farklı bir yaklaşım benimsemeye çalıştı. Ancak kurallar, AB'nin ticaret ortaklarının çoğundan gelen güçlü itirazların ardından bir yıl ertelendi.

Daha fazla elektrikli gerek

Normal sedanlardan otobüs ve kamyonlara kadar elektrikli araç satışlarının, karayolu taşımacılığı emisyonlarını silmek için keskin bir şekilde artmaya devam etmesi gerekiyor. Sektörü net sıfır yolunda tutmak için elektrikli modellerin 2030 yılında yeni otomobil alımlarının yüzde 70'ini oluşturması gerekiyor.

Emisyonlar azalırken benimsenmesi, büyüme hızının olumlu olduğu birkaç alandan biri. Uluslararası Enerji Ajansı'na göre, batarya ile çalışan ulaşımın artan payı, 2030 yılına kadar günde 6 milyon varil petrol ihtiyacını potansiyel olarak ortadan kaldıracaktır.

Bu yıl yaklaşık 16.6 milyon, 2027'de ise 30 milyondan fazla yeni elektrikli otomobil satılacak ve bu değişim şu anda tüm karayolu taşımacılığı emisyonlarının yarısından fazlasını oluşturan binek araç segmentini dönüştürecek.

Karayı ve denizi korumalıyız

Yaklaşık 200 ülke Kunming-Montreal Küresel Biyoçeşitlilik Çerçevesi aracılığıyla on yılın sonuna kadar dünyadaki kara ve sularda yüzde 30'unu korumayı taahhüt etmiş durumda. Bu, daha fazla karbonun toprağa gömülmesini sağlayacak ve tehdit altındaki türlerin karşı karşıya kaldığı yok olma risklerini sınırlandıracaktır.

Gezegendeki yaşam çeşitliliği ve bolluğu, insanlık tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar hızlı bir şekilde azalıyor. Kararların ve işlemlerin sadece yüzde 17'si, okyanusların ise yüzde 8.4'ü koruma altında.

Medanın iklim ayak izi küçülmeli

Moda markaları ve tekstil üreticileri emisyonları sınırlanmamak ve enerji, su tüketimlerini azaltmak istiyor. Pamuk üreticilerinden uluslararası markalara 800'den fazla üyesi bulunan ve kar amacı gütmeyen bir kuruluş olan Textile Exchange, on yılın sonuna kadar sektörün sera gazlarında yüzde 45'lik bir kesinti hedefliyor.

Hızlı modanın yükselişi buna büyük bir engel teşkil ediyor. Textile Exchange'in icra kurulu başkanı Claire Bergkamp, "Aşırı giysi tüketiyoruz. Bu tek kullanımlık zihniyet, iklim hedeflerinden herhangi birine ulaşmak için büyük bir sorun" diyor.

Kuruluşun verilerine göre, ucuz ve modaya uygun giysilere yönelik doymak bilmeyen talep, küresel elyaf üretimini 2023 yılında 124 milyon tona çıkardı ki bu da kişi başına tüketimin 1975'ten bu yana neredeyse üç katına çıktığını gösteriyor.

Doğal Hayatı Koruma Vakfı'na göre, tek bir pamuklu tişört üretmek için 2 bin 700 litreye kadar su gerektiriyor. Bu da bir insanın 900 gün boyunca yaşaması için gereken su miktarına eşit.

Jet yakıtı temizlenmeli

Havacılık, yüzünlük ortasına kadar net sıfır emisyon sağlamak için diğerlerinden daha fazla bir araca güveniyor. Sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF). Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği, SAF'ın 2050 yılına kadar sektörün emisyon azaltılmasının yaklaşık üçte ikisini sağlama için bekliyor ancak az görünümlü şimdiden kasvetli. •

Arz güvenliği sağanabilir

Yenilenebilir hedefinde 16 öncelik vurgusu

Sabancı
Holding

Enerji Grup
Başkanı Kıvanç
Zaimler, Türki-
ye'nin 2035 ye-
nilenebilir enerji
yol haritasında
ortaya konulan
16 politika önce-
liğinin önemine

dikkati çekerek, "Bu politikaları hayata ge-
çirdiğimiz zaman arz güvenliğini sağlayabi-
bilir, enerjide bağımsızlığımızı artırarak mali-
yetleri aşağı çekilebilir, aynı zamanda 2053
net sıfır hedefini yakalayabiliriz" dedi. ➡ 9

Sabancı Holding'in yenilenebilir enerji yatırımları devam ediyor

Sabancı Holding Enerji Grup Başkanı Kıvanç Zaimler, Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de devam eden Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 29. Taraflar Konferansı (COP29) kapsamında önemli açıklamalarda bulundu. Zaimler, Türkiye'nin 2035 yılına kadar yenilenebilir enerjiye yönelik belirlediği hedeflere ulaşabilmesi için uygulamayı planladıkları 16 politika önceliğine dikkat çekti. Bu politikaların, Türkiye'nin enerji arz güvenliğini sağlamak, enerjide bağımsızlığı artırmak, maliyetleri düşürmek ve 2053 yılına kadar net sıfır karbon hedefini tutturmak gibi önemli hedeflere ulaşılmasına yardımcı olacağına inandığını belirtti.

Zaimler, Türkiye'nin enerji dönüşümünde büyük bir potansiyele sahip olduğunu ifade ederek, özellikle güneş ve rüzgar enerjisi alanındaki potansiyelin son derece yüksek olduğunu vurguladı. 2035 yılına kadar güneş ve rüzgar enerjisinin kurulu gücünün 120 bin megavata çıkartılmasının hedeflendiğini belirten Zaimler, bu hedefe ulaşabilmek için büyük bir altyapı dönüşümünün şart olduğunu kaydetti. Altyapının güçlendirilmesi, yerli enerji kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması ve enerji verimliliğinin artırılması gibi adımların bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için kritik olduğunu ifade etti.

Türkiye'nin enerjideki dönüşümünü hızlandırmak için gereken adımların fiziki ve finansal olarak iki ana başlıkta ele alınması gerektiğini söyleyen Zaimler, yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması ve enerji depolama sistemlerinin geliştirilmesinin öncelikli olarak yapılması gereken yatırımlar olduğunu belirtti. Ayrıca, şebeke altyapısının modernize edilmesi ve yeni teknolojilerin entegrasyonu konusunda yapılacak çalışmaların ener-

ji arz güvenliği açısından son derece önemli olduğunu ifade etti. Zaimler, bu dönüşüm için yaklaşık 110 milyar dolarlık bir yatırımı gerekli gördüklerini ve bu kaynağın uluslararası finansman ile sağlanabileceğini kaydetti.

Sabancı Holding olarak yenilenebilir enerji yatırımlarına olan bağlılıklarının devam edeceğini söyleyen Zaimler, şirketin geçtiğimiz yıllarda önemli projelere imza attığını açıkladı. Özellikle Avrupa'nın en büyük rüzgar enerjisi projelerinden birini duyuran Zaimler, bu projeye yönelik olarak uluslararası finansal kaynaklar sağladıklarını ve yatırımlarının Türkiye ekonomisine büyük katkı sağlayacağını belirtti. Ayrıca, Sabancı Holding'in enerji ve iklim teknolojilerine yönelik 5 yıllık bir yatırım programı kapsamında toplamda 6 milyar dolarlık bir yatırım gerçekleştireceğini duyurdu.

Zaimler, aynı zamanda Sabancı Holding'in yenilikçi alanlarda da yatırımlarını sürdürdüğünü ifade etti. Şirket, Türkiye'de ilk ve en hızlı elektrik şarj istasyonu ağını kurmuş durumda ve 1000'in üzerinde şarj istasyonu ile sektörde lider konumda. Zaimler, bu yatırımların sadece finansal geri dönüş sağlamadığını, aynı zamanda Türkiye'nin enerji sektöründe sürdürülebilirlik alanında öncü olmasını hedeflediklerini söyledi.

Enerji dönüşümüne olan finansal katkıların artırılması gerektiğine değinen Zaimler, Sabancı Holding'in bu alanda sadece Türkiye'de değil, globalde de önemli adımlar attığını, özellikle yenilenebilir enerji ve iklim teknolojilerine yönelik ABD'deki yatırımlara da devam ettiklerini açıkladı. Zaimler, Türkiye'nin enerjide merkez ülke olma vizyonunun desteklenmesi gerektiğini vurgulayarak, uluslararası yatırımcılarla işbirliği yaparak bu hedeflere ulaşmanın mümkün olduğunu ifade etti.